

[Landbrugsministeren.]

Jord, og gør man ikke noget virkelig effektivt, bliver det maaske nødvendigt at tillade Sammenlægning, da mange af disse Brug af økonomiske Grunde vanskeligt kan opretholdes i det lange Løb, hvis de ikke faar Tillægsjord.

Naar alle Forsøg, alle Anstrengelser paa frivillig Basis ikke fører til noget Resultat, bør det undersøges i hvert enkelt Tilfælde, om der ikke findes Jord, der er vel beliggende som Tillægsjord, og som kan afstaas fra en større Ejendom uden særlig driftsmæssig Skade og naturligvis mod Erstatning.

Bestemmelserne om Fremskaffelse af Jord til Oprettelse af nye Brug, naar der atter bliver Byggematerialer, og Fremskaffelse af Tillægsjord findes som nævnt i Forslagets § 8.

Det foreslaas at følge Princippet i de Radikales Forslag i min Forgængers Kommissionsbetænkning med Hensyn til at skaffe Jord til nye Brug, det vil sige For købsret ved Ejerskifte og ny Forpagtning.

Jeg synes ikke, at noget Menneske sagligt set kan have noget at indvende imod en saadan Ordning. Sælgerens Interesse berøres ikke, da Ejendommen først formindskes, naar han afstaar den, og Køberens Interesser berøres heller ikke, da han ved, at Ejendommen ikke er mindre efter Afstaaelsen, end det han køber, og det han betaler.

Dersom man overhovedet ønsker en Del af Befolkningstilvæksten bibeholdt ved Landbruget, maa Ejendommene i Fremtiden blive mindre end hidtil, det er uundgaaeligt. Skal de ca. en Fjerdedel af samtlige danske Landbrug, som er for smaa, gøres større for at gøre dem mere tidssvarende, driftsmæssigt forsvarlige og økonomisk rimelige for Ejerne, maa Jorden hertil naturligvis købes fra de større Brug.

Siden dette Spørgsmaal blev rejst her i Rigsdagen for over 25 Aar siden, først og fremmest af de to sjællandske, nu afdøde Folketingsmænd, Dyrhøge Jensen, Terslev, og Redaktør Hækkerup, Ringsted, er der gjort mange Forsøg, store Anstrengelser for at løse dette efterhaanden mere og mere vigtige Spørgsmaal uden at gaa til Tvangsafstaaelse af Jorden, men uden større Resultater.

Tvangsafstaaelse af Jorden ved Ejerskifte og ny Forpagtning er som nævnt efter min Mening fortrinlig til Fremskaffelse af Jord til nye Brug, men det er ikke egnet og ikke tilstrækkeligt til at skaffe Tillægsjord, da det i en Mængde Tilfælde kan vare

mange, mange Aar, før de Gaarde, hvorfra Tillægsjorden maa tages, kommer i Handelen.

Man har fra alle Sider i Landbruget og ogsaa her i Rigsdagen fra 1940 til nu erkendt, at denne store Gruppe af Landmænd, 40 000—50 000, mellem en Fjerdedel og en Femtedel af samtlige Landmænd, har for lidt Jord, ved at gennemføre en Bestemmelse i de aarlige Kornlove, der paalægger de større Jordejere Afleveringspligt for 1 Million Tdr. Korn aarlig til disse Husmænd. Det viser, at man er klar over, at der er en saa aabenbart urimelig Jordfordeling, at det maa være et stort nationaløkonomisk Problem at skabe en bedre Jordfordeling i Landbruget.

Til Belysning af Spørgsmaalet om den uheldige og uøkonomiske Jordfordeling kan det anføres, at ca. 28 pCt. af samtlige danske Landejendomme — over 58 000 Ejendomme — har under 5 000 Kr.s Grundværdi hver efter sidste Vurdering i 1945, og at 20 pCt. af samtlige danske Landmænd — over 41 000 i alt —, som alle har under 4 000 Kr.s Grundværdi og derfor i alt Fald maa regnes for at høre til de indeklemt Husmænd, tilsammen ikke ejer mere end 3,5 pCt. af det samlede Landbrugsareals Grundværdi; 133 000 Landmænd — 64 pCt. af det samlede Antal — har mellem 4 000 Kr.s og 25 000 Kr.s Grundværdi hver, og de berøres derfor ikke af Bestemmelserne om Jordafstaaelse hverken til nye Brug eller til Tillægsjord. De ejer tilsammen de 44,5 pCt. af det samlede Areal Grundværdi, medens knap 33 000 — kun 15 pCt. af det samlede Antal — med 25 000 Kr.s Grundværdi og derover lægger Beslag paa 52 pCt. af det samlede Areal Grundværdi, en Jordfordeling, der hverken kan siges at være retfærdig, ligelig eller økonomisk forsvarlig for Landbruget.

At opretholde disse Brug, hvis de ikke drives som Gartneribrug, viser sig næsten umuligt, fordi Økonomien er dem imod. Hvis der ikke indføres betydeligt strengere Bestemmelser end de nugældende, vil en Del af dem sikkert forsvinde.

Denne nationaløkonomisk meget uheldige Jordfordeling i dansk Landbrug kan efter min Mening kun løses paa en af to Maader, enten ved Sammenlægning af disse Brug, men det vil betyde, at mindst Halvdelen af dem, ca. 25 000, forsvinder, og en saa vældig Nedgang af Antallet fra godt 200 000 Landejendomme er der vist ikke ret mange, der ønsker. Eller ogsaa kan man gaa den Vej, som foreslaas her, og som er den eneste virkelige Løsning med Hensyn til en forsvarlig Jordfordeling.